

συμπράξωσι· τὸ δὲ δυστυχέστερον, ὃ Διέδος παρεδέχθη τὴν συμβουλὴν αὐτῶν. Τότε ὁ ποδесиᾶς τοῦ Γαλατᾶ εἰδοποίησε τὸν σουλτάνον· ὃ δὲ παρεσκευάσεν ἀμέσως τὰ πρὸς ἔμψυαν, ἐνισχύσας πρὸς τοῖς ἄλλοις τὸν στόλον δι' ἱκανῶν ἀρίστων τοξοτῶν καὶ σφενδονητῶν καὶ διὰ τεσσάρων πυροβόλων. Διατί ἔπειτα τὸ ἐπιχειρήμα ἀνεβλήθη πάλιν μέχρι τῆς 28ης Ἀπριλίου, δὲν γνωρίζομεν. Τῇ δὲ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ δύο ὥρας μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου ἐξεκίνησε τελευταῖον ἡ πυρπολικὴ μοῖρα. Κατὰ τὰ προαποφασισθέντα τὴν προσβολὴν ἔμελλον ν' ἀρχίσωσι τὰ διὰ σάκκων περιεζωσμένα πλοῖα· ἀλλ' ὁ Ἰάκωβος Κόκκος, ὅστις εὗρίσκετο ἐντὸς μιᾶς τῶν ἐλαφροτέρων γαλερῶν καὶ ἐφιλοτιμιεῖτο νὰ περιποιήσῃ ἑαυτῷ τὴν ὄλην τοῦ ἔργου τιμὴν (avidio de honor et gloria, λέγει ὁ Δολφίνος) σπεύσας ἐνέβαλε πρῶτος ἐντὸς τῶν ὀσμανικῶν πλοίων. Ταῦτα ὄντα ἔτοιμα ἐπυροβόλησαν καὶ ἐν ἀκαρεῖ κατεπόντωσαν τὴν γαλέραν αὐτανδρον, ὥστε ἀπωλέσθησαν διὰ μιᾶς οἱ ἐπιβαίνοντες αὐτῆς 18 ἀξιωματικοὶ καὶ στρατιῶται, ἔρεται δὲ 72, ὧν ἄλλοι μὲν ἐπνίγησαν ἄλλοι δὲ ἀγωνιζόμενοι νὰ ἐπιπλεύσωσιν ἐξωγήθησαν. Τὰ λοιπὰ ἐνετικὰ πλοῖα, ἐπειδὴ τὸ σκότος καὶ ὁ καπνὸς δὲν ἐπέτρεπον νὰ διακρίνωσι τί συνέβαινε πρὸ αὐτῶν, ἐξηκολούθησαν προελαύνοντα, ὅτε νέος πυροβολισμὸς προσέβαλεν εἰς τὰ ὑφαλα τὴν γαλέραν τοῦ Γαβριὴλ Τρεβιζάνου, ἣτις ἤρχισε μὲν νὰ καταδύῃ ἀλλ' ἀνακρούσασα πρῦμναν προέφθασεν εἰς τὸν λιμένα καὶ οὕτω διεσώθη τοῦλάχιστον τὸ πλήρωμα αὐτῆς. Μετὰ δὲ τὴν νέαν ταύτην συμφορὰν ἀπεφάσιον πάντες νὰ ὑποχωρήσωσι. Καὶ τὰ μὲν ἐλαφρότερα πλοῖα ἀπῆλθον εὐχερῶς ἀλλὰ τὰ δύο μεγαλύτερα, δυσκίνητα ὄντα ἔνεκα τῆς βαμβακίνης αὐτῶν ζώνης, ἐδέθησε νὰ ὑποστῶσιν ἐπὶ μίαν καὶ ἡμίσειαν ὥραν ἀγῶνα δεινὸν πρὸς ἅπασαν τὴν ὀσμανικὴν μοῖραν. Τελευταῖον ὁμως ἐπέτυχον νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς τὸν λιμένα, μεθ' ὃ ἀνέκαμψαν καὶ οἱ Τοῦρκοι εἰς τὸν ἴδιον σταθμόν. Τὴν δ' ἐπιούσαν τὸ πρῶν ὁ σουλτάνος διέταξε νὰ θανατωθῶσιν οἰκτιρῶς οἱ αἰχμάλωτοι ἐν ὄψει ἀπάσης τῆς πόλεως, εἰς ὃ ἀπαντῶν ὁ βασιλεὺς διέταξε καὶ αὐτὸς νὰ θανατωθῶσι 260 τοῦρκοι αἰχμάλωτοι ἐπὶ τῶν πύργων τοῦ περιτειχίσματος.

Ἡ ἀποτυχία τοῦ ἐπιχειρήματος τούτου καὶ ἡ ἐν αὐτῷ ἀπώλεια τοσοῦτων γενναίων ἀνδρῶν ἠϋξήσε τὴν ἐν τῇ πόλει ἀμηχανίαν. Καὶ καθὼς συμβαίνει ἐν τοιαύταις περιστάσεσι δεινὴ παρήχησι διχόνοια μεταξὺ Ἐνετῶν καὶ Γενουαίων, ὧν οἱ μὲν πρῶτοι ἤλεγχον τοὺς δευτέρους ὅτι ὑπὸ τῶν ὁμογενῶν αὐτῶν ἐπροδόθη τὸ βούλευμα, οἱ δὲ πάλιν ἀπέδιδον τὴν ὀλεθρίαν αὐτοῦ ἔκβασιν εἰς τὴν τοῦ Κόκκου ἀπειρίαν. Μετὰ κόπου δὲ ἠδυνήθη ὁ τεθλιμμένος βασιλεὺς νὰ κατευνάσῃ αὐτοὺς λέγων· «Παρακαλῶ ὑμᾶς, ἀδελφοί, εἰρηνεύετε. Ἄρκεϊ ἡμῖν ὁ ἐξωθεν πόλεμος καὶ μὴ μάχεσθε ἀναμεταξὺ ὑμῶν διὰ τοὺς οἰκτιρμοὺς τοῦ Θεοῦ». Ἄλλ' ἡ προιοῦσα ἀθυμία καὶ αἱ ἄλλαι περιστάσεις ἔφερον εἰς μέσον ποικίλα ἄλλα ἄτοπα. Μέχρι τοῦ τέλους τοῦ Ἀπριλίου ὁ ἀγὼν διεξήγετο σπουδαιότερον ἀπὸ θαλάσσης ἢ ἀπὸ ξηρᾶς. Καὶ τοῦτο τὸ μὲν διότι ὁ σουλτάνος ἠθέλεν ἔξ ἀπαντος νὰ συνδυάσῃ τὴν ἀπὸ θαλάσσης ἔφοδον μετὰ τῆς ἀπὸ ξηρᾶς, τὸ δὲ διότι κατὰ ξηρὰν τὸ πᾶν προσεδοκάτω ἀπὸ τοῦ μεγάλου πυροβόλου, τὸ δὲ πυροβόλον ἐκεῖνο διαρραγὲν ἐχρειάσθη νὰ κατασκευασθῇ ἐκ νέου, καὶ δὲν εἶχον ἔτι πιθανώτατα δοθῆ αἱ περὶ τῆς ἐπιτηδειοτέρας αὐτοῦ χρήσεως ὁδηγίαι, περὶ ὧν ἀνωτέρω ἐλαλήσαμεν. Ὅθεν ἐγίνοντο μὲν πολλάκις περὶ τὰ τεῖχη καὶ τὴν τάφρον συμπλοκαί, καθ' ἃς ἐπιπτον πολὺ πλειότεροι Τοῦρκοι ἢ Χριστιανοί, ἀλλ' αἱ συμπλοκαὶ αὗται οὐδὲν ἠδύναντο νὰ ἔχωσι τὸ κρίσιμον· ἐκρημνίζοντο δὲ διὰ τοῦ ἀδιακόπου πυροβολισμοῦ καὶ τινὰ μέρη τῶν πύργων καὶ τῶν τειχῶν, ἰδίως τοῦ ἐξωτερικοῦ τείχους, ἀλλὰ ταῦτα εὐκόλως ἐπεσκευάζοντο. Κατὰ τὰς τελευταίας μάλιστα ἡμέρας οὐδεμίαν ἐγένετο ἐκ τοῦ σύνεγγυς συμπλοκή ἀλλὰ μόνον συνε-

